

Słowa, które dbają, rozwijają i wzmacniają.

11 kwietnia 2026 r.

Warsztat prowadzi: **Aneta Szadziewska**

Przenieś się w mury szkoły!

Ćwiczenie:

Przenieś się w przeszłość. Przypomnij sobie jak była(e)s uczennicą/uczniem. Przywołaj sytuację, rozmowę, relację, którą pamiętasz do dzisiaj. Niech to będzie dobre wspomnienie.

Te trudne, smutne, a pewnie i przykre sytuacje też cię na pewno spotykały. To że jesteś nauczycielem mówi o tym, że twoja szkoła była dla ciebie bezpiecznym miejscem. Pewnie zdarzyło ci się zapomnieć pracy domowej, spóźnił(a)eś się na lekcje, nie miała(e)s nastroju i to wiele razy. Czy był ktoś, kto zrozumiał taką sytuację. Czy pamiętasz ten moment?

A może sytuacja, którą do tej pory pamiętasz dotyczyła ważnej dla ciebie sprawy, trudnego tematu. O czym i z kim porozmawiała(e)s o tym?

Historia jednego z nas

Kiedy wróciłem do szkoły po wakacjach...

Nauczycielka języka polskiego poprosiła nas, żebyśmy opowiedzieli o jednej rzeczy z wakacji, która była dla nas ważna. Nie o najciekawszej, nie o najdziwniejszej – tylko o takiej, która coś w nas zmieniła.

Kiedy przyszła moja kolej, przez chwilę milczałem. W końcu powiedziałem o tym, jak nauczyłem się pływać w jeziorze, mimo że wcześniej bardzo się bałem wody. Mówiłem niepewnie, trochę się jąkałem, bo nie byłem przyzwyczajony do mówienia o swoich lękach.

Po chwili ciszy nauczycielka uśmiechnęła się i powiedziała:

– Wiesz, to nie jest tylko historia o pływaniu. To jest historia o odwadze.

Te słowa zatrzymały się we mnie na dłużej. Nikt wcześniej nie nazwał tego w ten sposób. Dla mnie to był po prostu mały krok, coś, co „w końcu musiałem zrobić”. A ona zobaczyła w tym coś więcej.

Po lekcji podeszła do mnie jeszcze na chwilę i dodała: Pamiętaj, że odwaga często zaczyna się od takich właśnie małych rzeczy. I że warto o nich mówić.

Jakiego słowa użyjesz, aby opisać zapamiętane wspomnienie?

zaufanie radość
przyjaźń odwaga
akceptacja spokój
rozmowa koleżeństwo

Piramida słów (zapomnianych?)

Ćwiczenie:

Przedstawcie zapisane słowa. Jeśli się powtarzają, są synonimami połącz je obok siebie.

W grupie ułóż te słowa w piramidę wartości.

Odpowiedz sobie na pytanie czy to też piramida wartości współczesnego ucznia? Przedyskutuj to w grupie lub na forum.

Które ze słów rzadko występują w słowniku ucznia, jego zachowaniu, relacjach, a powinny być (twoim zdaniem) nieodzownym elementem katalogu wartości współczesnego ucznia?

Wybierz te słowa. Obok wypisz słowa, które są wartością współczesnego ucznia.

Opis współczesnego ucznia na podstawie badań psychologów, instytucji edukacyjnych, socjologów.

- Trudności z koncentracją i skupieniem uwagi
- Uzależnienie od telefonu, internetu
- Gratyfikacja za wszystko (natychmiastowa)
- Spadek motywacji do nauki wymagającej wysiłku i cierpliwości
- Brak umiejętności przetwarzania informacji („czytanie bez zrozumienia,wnikania”)
- Trudności w samodzielnym myśleniu i rozwiązywaniu problemów
- Niska odporność na stres, porażkę i krytykę
- Problemy z systematycznością i organizacją czasu
- Nadmierne porównywanie się z innymi (zwłaszcza w mediach społecznościowych)
- Trudności w komunikacji bezpośredniej (rozmowa twarzą w twarz)
- Skrócony język wypowiedzi, ubogie słownictwo w mowie i piśmie
- Spadek czytelnictwa książek na rzecz krótkich treści (np. wideo, posty)
- Impulsywność i potrzeba natychmiastowej reakcji
- Trudność w odróżnianiu wiarygodnych informacji od fake newsów
- Brak przywiązania do autorytetów, kwestionowanie zasad bez refleksji
- Zwiększona podatność na przebodźcowanie i zmęczenie psychiczne

To też współczesny uczeń!

- Funkcjonuje w świecie cyfrowym – na co dzień korzysta z internetu, smartfona i mediów społecznościowych
- Jest ciekawy świata, lubi zdobywać wiedzę w sposób praktyczny i angażujący
- Ceni autentyczność i szczerść w relacjach z nauczycielami
- Potrzebuje sensu w nauce – chętniej uczy się, gdy widzi cel i zastosowanie wiedzy
- Lubi współpracę i pracę w grupie, ale jednocześnie dba o swoją indywidualność
- Jest bardziej świadomy emocji i potrzeb – własnych oraz innych
- Oczekuje szacunku i partnerskiego traktowania
- Uczy się wielozadaniowo, często łącząc różne aktywności jednocześnie
- Bywa przeciążony bodźcami i informacjami, dlatego potrzebuje wsparcia
- Jest otwarty na różnorodność i nowe idee
- Chętnie korzysta z nowoczesnych metod nauki (multimedia, projekty, działania kreatywne)

Jak nauczyciel może wspierać uczniów w radzeniu sobie z tymi trudnościami:

Uczenie koncentracji – stosowanie krótszych, zróżnicowanych aktywności, przerwy śródlekcyjne, ćwiczenia uważności

Mądre wykorzystanie technologii – włączanie telefonów i narzędzi cyfrowych do nauki zamiast ich całkowitego zakazu

Budowanie motywacji – pokazywanie sensu i praktycznego zastosowania wiedzy w życiu codziennym

Uczenie samodzielnego myślenia – zadawanie pytań otwartych, problemowych, zachęcanie do dyskusji i argumentowania

Wzmacnianie odporności psychicznej – akceptowanie błędów jako elementu nauki, docenianie wysiłku, nie tylko efektu

Nauka organizacji pracy – wspólne planowanie zadań, wprowadzanie prostych metod zarządzania czasem

Rozwijanie kompetencji społecznych – praca w grupach, scenki, rozmowy o emocjach i relacjach

- Wspieranie komunikacji** – ćwiczenie wypowiedzi ustnych, debat, prezentacji
- Rozwijanie języka i czytelnictwa** – wprowadzanie atrakcyjnych tekstów, elementów storytellingu, pracy z książką w niebanalny sposób
- Uczenie krytycznego myślenia** – analiza źródeł, rozpoznawanie fake newsów, zadania typu „prawda czy opinia”
- Budowanie relacji** – okazywanie zainteresowania uczniem, rozmowa, uważne słuchanie
- Dbanie o dobrostan** – wprowadzanie elementów relaksu, rozmów o emocjach, tworzenie bezpiecznej atmosfery
- Dawanie wyboru i sprawczości** – umożliwianie uczniom decydowania o formie pracy czy temacie projektu
- Stawianie jasnych granic** – konsekwentne, ale życzliwe egzekwowanie zasad
- Indywidualizacja nauczania** – dostosowanie metod i tempa pracy do możliwości uczniów

ROZMOWA

Język komunikatorów

Codziennie rozmawiasz z uczniami. Mówimy tym samym językiem, ale często się nie rozumiemy. Bywa, że rozmowy nastolatków są dla nas niezrozumiałe, drażnią. Uczeń nie rozumie nas. Jego język jest językiem powstającym w sieci, jest skrótem, symbolem, emotikonem. Nie podoba nam się jak rozmawiają między sobą. Zmieniła się waga słów. By rozumieć uczniów musimy mieć orientację w tym, o czym mówią i piszą. Wtedy łatwiej zrozumieć, co ich ciekawi, cieszy, zastanawia, boli.

Definicja

OTWARTOŚĆ

**zdolność do akceptowania różnych punktów widzenia,
nowych pomysłów i doświadczeń,
a także gotowość do uczenia się na błędach i przyjmowania krytyki.**

Ćwiczenie

Zrozum język młodych!

Wyjaśnij znaczenie wybranych słów z języka młodzieży.

essa

okpa

rel

67

goat

tuff

idk

skibidi

OTWARTOŚĆ

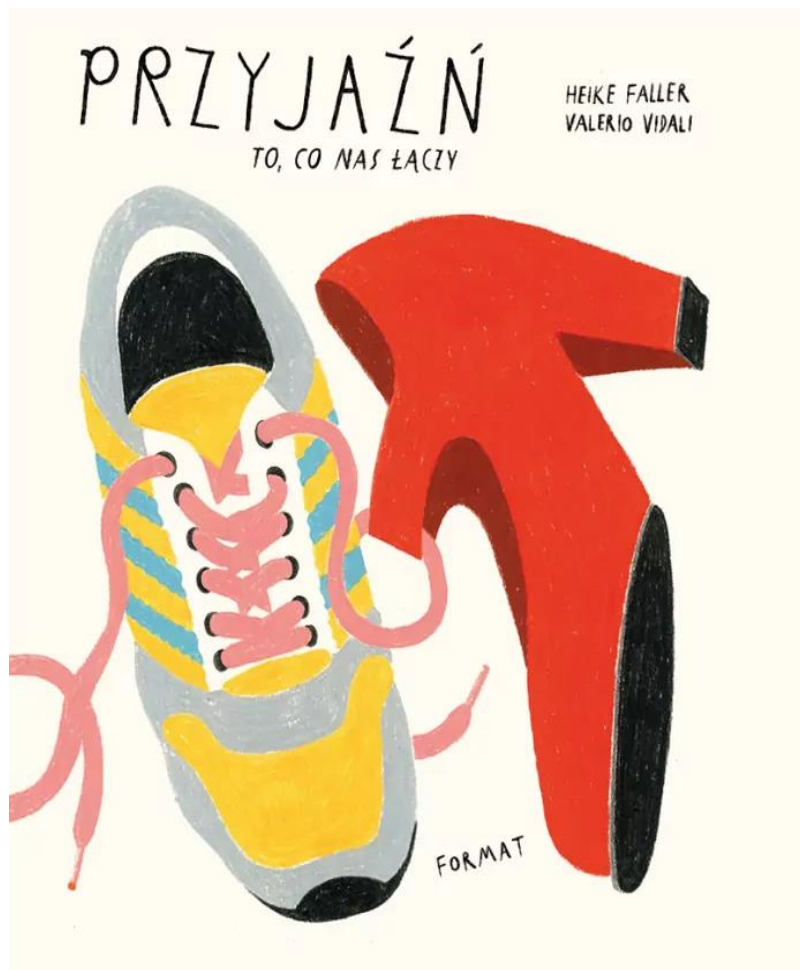
Napisz do klasy/ucznia komunikat w tym języku. Może to być ogłoszenie klasowe, pochwała, podsumowanie sprawdzianu lub dnia albo dowolny tekst, który chcesz klasie/uczniowi przekazać. Teraz odwróć sytuację i stwórz Słownik Nauczyciela 2026 i poproś, aby uczniowie zapoznali się z nim, napisali do wychowawcy lub skomunikowali się z nim.

PRZYJAŹŃ

**Przyjaźń to dobrowolna, trwała relacja między ludźmi
oparta na wzajemnym zaufaniu, szacunku,
wspieraniu emocjonalnym i autentyczności.**

**Przyjaźń rozwija się stopniowo poprzez wspólne doświadczenia,
rozmowy i gesty, które budują poczucie zaufania i bliskości.**

PRZYJAŹŃ

Ćwiczenie

Przyjrzyj się ilustracjom z książki.

Nie czytaj tekstu.

O czym one mówią?

Która historia jest twoją?

Stwórz historyjkę o przyjaźni uwzględniając
jej cechy, emocje, granice.

Pomyśl czy: przyjaciel / przyjaciółka musi się z nami zgadzać?

może nas do czegoś zmuszać i brzydko się zwracać?

PRZYJAŹŃ

RADOŚĆ

Radość to stan emocjonalny, który przynosi głębokie spełnienie i zadowolenie. Jest to uczucie, które może być wywołane przez różne sytuacje, osiągnięcia czy relacje z innymi ludźmi. Radość często kojarzy się z chwilowym szczęściem, ale jej wymiar sięga znacznie dalej, obejmując długotrwałe poczucie satysfakcji i wewnętrznego zadowolenia.

RADOŚĆ

Tu radość skacze na trampolinie, a jaka jest radość w Twojej klasie?

Ćwiczenie:

1. Napisz (z klasą) ciąg wyrażzeń i zwrotów wywołanych radosnym wydarzeniem w klasie, np.

Uśmiecham się do A-ona uśmiecha się - miło mi-
ktoś przestaje płakać- czuję się lepiej-

2. Stwórz z klasą “Atlas radości klasy....”

Każda strona dedykowana jednemu uczniowi, który rozpoczyna zdanie od słów “Radość (co robi?)...”

ŻYCZLIWOŚĆ

Życzliwość to cecha charakteru, która wyraża się poprzez serdeczność, miłość i troskę o innych. Obejmuje ona zarówno drobne gesty, jak uśmiech czy pomoc w codziennych sprawach, jak i większe działania, które mają na celu wsparcie innych ludzi. Pochodzi od staropolskiego słowa „życzliwy”, co oznacza „przychylny”

Ćwiczenie

1. Kłębek gestów - rzuć nić do wybranej osoby i powiedz coś życzliwego
(Co się dzieje, gdy ktoś rzuca nić? Czy wpływa to na grupę?)
1. Bank życzliwości - grupy tworzą zestaw prostych działań:
  - słowa (np. Widzę twój wysiłek)
  - gesty (np. Uśmiech, Kontakt wzrokowy)
  - działania (pomoc bez proszenia)
3. 24 godziny życzliwości - każdy wybiera konkretny gest, który wdroży następnego dnia; zapisuje co robi, komu i kiedy

Dodatkowo: klasowy życzliwy detektyw - obserwowanie w klasie

poczta życzliwości - anonimowe dobre słowa w klasie i dla społeczności szkolnej

MAGICZNE SŁOWA

Po co nam Dzień dobry, Dziękuję, Do widzenia...

"Grzeczność wszystkim należy, lecz każdemu inna"

A.Mickiewicz "Pan Tadeusz"

Ćwiczenie: Namaluj magiczne słowa

Możesz użyć metody zentangle, doodle,

Q&A

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ I ZAANGAŻOWANIE!

Zapraszam do kontaktu:

Aneta Szadziewska

Adres email: aszlublin.etwinning@gmail.com